

Depresija, anksioznost i apatija u Parkinsonovoj bolesti : Osnovne informacije za pacijente

MOŽE LI PARKINSONOVA BOLEST UTJECATI NA RASPOLOŽENJE?

Da, Parkinsonova bolest (PB) može proizvesti cijeli niz nemotornih simptoma (oni nevezani za pokret) uz motorne. Poremećaji raspoloženja bitan su i čest problem. Kod nekih pacijenata mogu sniziti kvalitetu života više nego motorni simptomi.

KOJE SU NAJČEŠĆE PROMJENE RASPOLOŽENJE KOD PB?

Najčešće promjene raspoloženja kod PB uključuju depresiju, anksioznost i apatiju.

- **Depresija** je stanje sniženog raspoloženja, tuge, beznada, ponekad praćeno osjećajem praznine ili krivnje
- **Anksioznost** je stanje nervoze, brige, tenzije i nemira. Pacijenti s anksioznošću mogu patiti i od strahova i paničnih napadaja.
- **Apatija** je manjak interesa, entuzijazma ili motivacije za činjenje stvari ili bivanje s drugim ljudima.

KAD SE JAVLJAJU POREMEĆAJI RASPOLOŽENJA?

Poremećaji raspoloženja mogu se javiti bilo kada. Neki pacijenti razviju ih mnogo prije nego poteškoće s pokretom uopće započnu. Drugi ih mogu razviti godinama nakon prvotne dijagnoze Parkinsonove bolesti. Kod nekih se pacijenata javljaju kao posljedica dopaminergičnih lijekova kao primjerica anksioznost koja se često javlja kada su razine lijekova u organizmu niske, za vrijeme "off" perioda.

KAKO MOGU PREPOZNATI POREMEĆAJ RASPOLOŽENJA?

Depresija i anksioznost često su praćeni manjkom energije i iscrpljenošću, sniženim apetitom i smetnjama spavanja. No, ovi se simptomi mogu javiti i samostalno, što ne mora odmah značiti da ste depresivni. Druge simptome možda će vaša okolina primijetiti prije nego vi. Ti uključuju :

- Pojačanu strašljivost
- Razdražljivost
- Društvena izolacija
- Manjak sudjelovanja u obiteljskim okupljanjima i aktivnostima

KAKO SE OVI SIMPTOMI DIJAGNOSTICIRAJU?

Odmah obavijestite vašeg liječnika o promjenama u raspoloženju, spavanju ili apetitu kako biste pravovremeno dobili dijagnozu i započeli liječenje. Vaš liječnik možda će htjeti znati :

- Kad su simptomi započeli
- Koliko vas ometaju
- Pridružene simptome
- Poveznicu s vremenom uzimanja terapije

Ukoliko imate suprugu ili skrbnika, oni također mogu doprinijeti u pravovremenom obavještanju vašeg liječnika o bilo kakvoj promjeni u vašem raspoloženju, ponašanju ili ritmu spavanja.

ZAŠTO SE OVI SIMPTOMI JAVLJAJU?

PB može uzrokovati određene promjene u onim dijelovima mozga koji utječu na raspoloženje. Uz to, može sniziti količinu neurotransmitera poput dopamina, serotonina i noradrenalina, što može biti podloga za neke od navedenih simptoma. S druge strane, vaš vlastiti odgovor na bolest i neki psihosocijalni faktori također mogu dovesti do ovih simptoma.

KAKO SE LIJEČE POREMEĆAJI RASPOLOŽENJA U PARKINSONOVOJ BOLESTI?

Postoji različiti načini liječenja poremećaja raspoloženja u Parkinsonovoj bolesti :

- Antidepresivi i anksiolitici za depresiju i anksioznost
- Dopaminski lijekovi koji poboljšavaju motorne simptome mogu također pomoći i u depresiji i anksioznosti
- Psihoterapija koja također može pomoći u depresiji i anksioznosti
- Isplanirane aktivnosti, vježbanje i socijalizacija koji mogu pomoći u liječenju apatije
- Dovoljna količina sna i socijalne podrške uz izbjegavanje stresa

ZAKLJUČNO

- Depresija, anksioznost i apatija česti su simptomi Parkinsonove bolesti
- Mogu se javiti rano, dosta prije motoričkih tegoba ili se razviti u podmaklim fazama bolesti
- Važno je reći vašem liječniku o ovim simptomima budući da postoje uspješne metode liječenja.
- Lijekovi, psihoterapija i socijalna podrška glavni su alati za liječenje ovih simptoma